

Preek ds. T.J. Keegstra – H.C. Zondag 21a

Ps. 65: 1, 2, 3

Ps. 15: 1

Ps. 78: 1, 2

Ps. 87: 1, 2, 3, 4

Ps. 46: 1, 2

Ps. 46: 3, 4

Lezen: Psalm 78: 1-11 en Efeziërs 2:11-22

Ned. Geloofsbelijdenis : art 29

Tekst: H.C. Zondag 21a

Gemeente van de Here Jezus Christus, broeders en zusters,

Een preek dus over de kerk. Over de ware kerk. Dat staat hier wel niet met zoveel woorden, maar daarover gaat het.

Want leest u de vraag nog even: Wat gelooft u van de kerk? Welnu u weet, geloven is: Amen zeggen op het Woord van God. Het gaat dus niet over wat wij zeggen van de kerk. Of misschien een meerderheid onder ons. Nee, ik moet u het Woord bedienen: U laten zien, hoe dat Woord en dus God de kerk ziet. Hoe Hij Zich zijn bruid voorstelt. En hoe Hij haar hebben wil.

Dat is ook de zin van dat 'ware' kerk. We schakelen dan eigen inzichten uit en belijden met art. 29 dat de kerk hierin kerk is "dat men zich richt naar het zuivere Woord van God, alles wat daarmee in strijd is verwerpt en Jezus Christus erkent als het enige Hoofd."

Toch krijgen we om die belijdenis er telkens van langs. Zelfs van mensen tegen wie we meermalen hebben gezegd dat we met hen één willen en kunnen zijn. Dan worden we beschuldigd van wetticisme, kerkisme en sektarisme.

Maar waar het om gaat is dat we Schriftgetrouw willen zijn. En daar gaat het toch om. Voor ons en voor iedereen. En geloof maar dat, als we dat allemaal willen zijn, er heel fijne dingen gaan gebeuren. Tot vreugde van Vader. En van de Here Jezus die voor haar eenheid zón hoge prijs wilde betalen.

Ik vat de tekst zo samen: De kerk die de Here Jezus zich als bruid vergadert.

We zien 3 dingen:

1. Haar geheim
2. Haar cement
3. Haar toekomst

1. Het gaat dus om wat we geloven van de kerk. Dat kan vreemd schijnen. Want de kerk kun je zien. Maar het geloof, zegt Hebr. 11, is "de zekerheid van de dingen die men hoopt, en het bewijs van de dingen die met niet ziet." Hoe kun je dan zeggen: Ik geloof de kerk?

Dan moet u even op het verband letten. Zondag 21 hoort bij dat deel van de catechismus dat handelt over de heilige Geest en onze heiliging. Het gaat hier dus niet over wat wij doen. Dat wij zijn gaan geloven en toen samen een kerk zijn gaan vormen. Of ook dat wij de ware Adam zijn gaan volgen en nu uitvoering willen geven aan de ware humaniteit.

Als dat zo was, dan viel er weinig te geloven. Maar de kerk is niet ons werk, ze is het werk van de heilige Geest! Of beter: het werk van de Here Jezus door die Geest. Wat gelooft u van de kerk: Dat de Zoon van God zich een gemeente vergadert.

Dat is het eerste. De kerk is van de Here Jezus. Hij heeft voor haar zijn leven gegeven. En nu brengt Hij als de goede Herder zijn schapen uit heel de wereld bij elkaar. Daarom is de kerk inhoud van ons geloof.

Vaak wordt er over de kerk gesproken, alsof ze iets van ons zou zijn. We zien haar dan als een soort vereniging. We denken gelijk over de Bijbel, dus gaan we ons samen

verenigen. We kiezen een bestuur - de kerkenraad, betalen contributie - onze bijdrage - en komen 2x per zondag bij elkaar. Anderen zijn het niet in alles met ons eens. Daarom organiseren zij zich anders: de Hervormde en de Synodale kerk, de Christelijke Gereformeerde en de Nederlands Gereformeerde kerken.

Als dat het was waarom het ging dan was het dwaas om met art. 29 te spreken over 'de ware kerk', buiten wie naar art. 28 'geen heil' is. Dat spreken zou hoogmoed zijn. Alsof wij over dat heil zouden beschikken! Toch wordt het vaak zo opgevat. Ook wel onder ons. Dan krijg je te horen: Denkt u echt dat onze kerk de enig zaligmakende is?

Als we eens begonnen met naar elkaar te luisteren. We aanvaardden de artikelen 27 tot 29, omdat ze naar de Schrift zijn. Maar we geloven niet in een kerk die behoudt. Dat zou afgoderij zijn met de kerk en je reinste kerkisme. We geloven in de Here Jezus. Van Hem moeten we alles hebben. Ons behoud is in niemand anders.

Maar Hij geeft dat behoud in de weg van de kerk! Via haar wil Hij ons door de Geest de heerlijkheid en het leven geven. En daarom is het belangrijk vast te houden dat de kerk niet van ons maar van Hem is. Niet wij moeten de boventoon voeren. Hij is haar enige Hoofd. Hij vergadert haar.

Om ons heerlijk te maken? Dat ook. Maar dat niet in de eerste plaats. Pas er voor op, broeders en zusters, jongens en meisjes, om uzelf naar voren te schuiven. Alsof het daarom zou gaan dat wij behouden worden. Dan maken we de kerk tot een genadewinkel voor de vrome ziel. En de Here Jezus krijgt de tweede plaats. Zijn normen worden vergeten. Jij zoekt het winkeltje dat bij jouw smaak past. Of ook helemaal geen winkeltje. Je kunt het zelf wel af.

De catechismus laat ons iets anders zien: De Zoon van God vergadert zich zijn gemeente. De kerk is van Hem. Hij kocht haar met zijn bloed. Ze is ook voor Hem: een heilige natie. Een volk dat met hart en ziel en krachten Hem eert en dient en zoekt.

Daar gaat het om! We zijn er voor Hem! Hij schept Zich een gemeente, zegt Ef. 5, om haar voor Zich te plaatsen, "stralend, zonder vlek of rimpel of iets dergelijks, zodat ze heilig is en onbesmet." Daarmee begon Hij in het paradijs. Daar stonden 2 mensen. Ze waren naakt en schaamden zich voor God. En ze zouden zich hebben weg geschaamd, als Hij hen niet geroepen had.

Dat er een kerk is, is 100% genade. God maakte in zijn Zoon een nieuw begin: het begin van de herschepping; het begin van de kerk. En sindsdien is Hij steeds bezig geweest, om Zich zijn bruid te werven uit heel het geslacht van die zich schamende mensenkinderen.

Daarbij heeft Hij zich een tijdlang beperkt tot het geslacht van Abraham. Hoewel, er kwamen ook anderen: Job, Tamar, Rachel, de weduwe van Sarfat. Maar regel was dat men Jood en besneden moest zijn om behouden te worden.

Totdat Silo kwam en Hij zich die kerk kocht met zijn eigen bloed! Toen werd de belofte aan Abraham vervuld dat in Hem al de geslachten van de aardbodem gezegend zouden worden. Op Pinksteren gingen de poorten van de kerk weer open voor ieder die gelooft.

Zo vergadert de Here zich zijn bruid. Zo zal Hij haar vergaderen. Net zo lang tot ze er allemaal zijn, die Vader Hem gegeven heeft. Dat is de belofte voor ons en voor onze kinderen en voor allen die veraf zijn, zo velen als de Here er toe roepen zal.

En dit niet willekeurig. Nee, zegt Hij zelf in Joh. 6:37: "Al wat de Vader Mij geeft zal tot Mij komen. En wie tot Mij komt zal Ik geenszins uitwerpen." Norm is: het verkiezend welbehagen van Vader. Hij bouwt naar Gods bestek. Daarom is het heel schriftuurlijk als bij deze zondag de verkiezing ter sprake wordt gebracht. Gods verkiezende liefde is het hart van de kerk.

De Here Jezus vergadert niet in het wilde weg. Hij roept en trekt *alleen*, maar ook *allen* die Vader Hem gegeven heeft. Dat maakt het lid zijn van de kerk zo rijk! U hoort er niet toevallig bij. En jullie niet, jongens en meisjes, omdat vader en moeder je op een 'kwade dag met wat doopwater lieten besprenkelen. Nee, daar zit Gods liefde achter. Zijn welbehagen zelfs van voor je geboorte. Zo riep Hij jullie en u. Ons allemaal. Groot en klein!

En dit door zijn Geest en Woord. De kerk is de kerk van het Woord! Niet alleen omdat dit Woord in haar verkondigd wordt. Ze is zelf geboren uit dat Woord. En ze wordt gedragen door dat Woord. Want de Geest is de Geest van dat Woord.

De Here Jezus spreekt het Woord. En de Geest komt daarmee naar de kerk. Daardoor is het levend en krachtig: het levenwekkende Woord waardoor wij opnieuw geboren worden. Er is een levende kerk, omdat de Here in haar zijn Woord doet spreken door de kracht van zijn levenwekkende Geest.

Dat is het geheim van de kerk. En daarom kunnen wij nooit zeggen: Dat is een gelovige en die en die. En al die gelovigen vormen samen de kerk. Als ik maar geloof dan hoor ik bij de kerk.

Wie zo redeneert doet geen belijdenis van de kerk. Hij spreekt zijn eigen gedachten uit. Want geloven is niet: naar jezelf kijken en naar je ervaringen. Dan word je vaak teleurgesteld. In jezelf. Ook in je broeders en zusters. Er is verlossing. We moeten niet doen, alsof het allemaal ellende is in de kerk. Dan miskennen we de genade van de Here Jezus. Daardoor is er veel goeds te zien: geloof, wedergeboorte, liefde, trouw.

Maar er is ook veel tekort. Want we zijn nog niet volledig verlost. Als je daarom naar de mensen kijkt, zeg je al gauw: Is dat de kerk? Maar ik *geloof* de kerk. Dat is: Ik geloof in Hem die door zijn Geest en Woord in haar werkt. En die zo levend maakt.

Dus kun je niet zeggen: Och, waar je gaat is zo belangrijk niet. Als je maar lid bent van de Kerk (met een grote K). Dan mag je rustig naar de kerk gaan (met een kleine k) waar jij je 'happy' voelt.

Als ik het geheim van de kerk geloof, dan blijf ik zeggen met art. 29, dat de kerk daar is, waar "men zich richt naar het zuivere Woord van God, alles wat daarmee in strijd is verwerpt en Jezus Christus erkent als het enige Hoofd."

En dan zie ik meteen als mijn roeping de eenheid van de kerk te bewaren door de hals te buigen onder het juk van Christus en zo de opbouw van de broeders te dienen (Art. 28). Zelfs misschien door me "af te scheiden van hen die niet tot de kerk behoren" en mij "bij deze vergadering te voegen". Want men moet het Woord het Woord laten.

Dat is geen zelfroem. Het is roemen in de Here Jezus Christus. En dat roemen maakt blij. Wat is de Here geweldig, dat Hij zo werken wil! En als we dan broeders en zusters ontdekken die nog niet met ons optrekken, dan zeggen we: "Kom ga met ons en doe als wij."

Dat is niet: Wordt hersteld. Maar laten we samen één zijn in de Here Jezus. Eén Here, één geloof, één doop. Omdat het één Geest is, die elk bouwwerk, iedere gelovige, goed aaneensluitend met de anderen, tot een heilige tempel wil maken!

2. Dat is het tweede: Het cement van de kerk.

Want zo is er die eenheid. En niet op de manier die vandaag wordt aangeprezen. Men praat over eenheid en oecumene. En dan is men het hier over eens, dat er aan al dat gekibbel over leergeschillen een eind moet komen. Je kunt beter samen iets gaan doen. Werelddiaconaat! Wereldverbetering!

De drie formulieren van eenheid? Opkomen voor de handhaving van de leer? Mensen, houdt er over op. We hebben al genoeg gezien wat een ellende dat brengt. De éne scheur na de andere.

En geen mens die nog de nood van de wereld zag. Terwijl die nood ons er juist toe moet dringen om de handen ineen te slaan. Christenen van alle landen verenigt u. Laten we het over een andere boeg gooien met elkaar. Laten we ware Adams zijn, die in de geest van Jezus de humaniteit proclameren.

Dat 'doe-evangelie' verslaat vandaag zijn duizenden. Met name onder de jongeren. Die leer, zeggen ze, kan ons niet schelen. Doe er wat aan!

Ook de catechismus spreekt over eenheid en oecumene: De Zoon van God vergadert zich zijn gemeente "door zijn Geest en Woord in de eenheid van het ware geloof."

Daar hebt u het: Eenheid in het doen? Nee, in geloof! Dan moet u hier dat 'geloof' niet nemen in de zin van zondag 7 als een 'stellig weten' en een 'vast vertrouwen'. Het gaat hier om de geloofsinhoud: het Evangelie dat we geloven moeten. Daarin zijn we één. In het samen aanvaarden van dat Evangelie. En het samen ons buigen onder dat evangelie.

Let maar op, wat de Here Jezus heeft gebeden in Joh. 17: "Heilige Vader, bewaar hen in uw Naam, die U Mij gegeven hebt. Heilig hen in uw Waarheid. Uw Woord is de waarheid." Daardoor zijn we één. Door dat Woord. Hele stukken worden vandaag uit de Bijbel gehaald. Zelfs het hart: dat de Here Jezus de verzoening van onze zonden is. En synoden

laten dat zo. Ze nemen genoeg met een richtingenkerk. Men heeft blijkbaar geen moed, geen geloof, meer om er wat aan te doen.

De drie formulieren van eenheid? Och laat maar. Ieder zijn eigen mening. Dan houd je de boel bij elkaar. Want die formulieren polariseren maar. En je raakt er mee op een sektarische weg. Je gaat er door verloren voor de oecumene.

Nou, dat is waar. Tenminste voor de oecumene die men zich bouwt. Alles er bij! Ieder met zijn eigen mening. Maar dat is niet Joh. 17: "Heilig hen in uw Waarheid." Daarom is het ook niet de eenheid van het ware geloof.

Daar hebt u weer dat waar. Je geloof moet waar, echt zijn! Het moet zich binden aan het enige dat mag gelden in de kerk: aan die waarheid. Aan dat Woord. Daarop moet de kerk worden gebouwd als op het enige fundament "terwijl Christus Jezus zelf de Hoeksteen is."

Dat moeten we rustig vasthouden, broeders en zusters, jongens en meisjes. Dan zitten we niet ongenaakbaar in een kerkelijke ivoren toren. Dan is God onze toren. En daarin zijn we veilig. Ook als men van ons smaadt, dat we niets zouden willen. En dat ieder zich bij ons zou moeten aansluiten.

Want we willen alles. Als het maar gebeurt op die éne, oecumenische basis van de apostelen en profeten, waarvan Christus zelf de Hoeksteen is. Als dat maar het cement van de tempel is. Daarom zeggen wij: "Kom ga met ons en doe als wij." Nog eens, dat is niet: Wordt hersteld. We willen best met de anderen mee. Als het maar gebeurt op dat éne fundament waarop de Geest ons bouwt met het cement van het Woord.

Dat moet kunnen als we werkelijk door de Heilige Geest ons aaneen willen laten sluiten. Dan is die eenheid echt niet een onbereikbaar idealisme. Geloven we nog aan de kracht van de Geest en van het Woord van de Here Jezus?

Nee, daarmee zeg ik niet dat de kerkhistorische feiten onbelangrijk zijn. Wat we vandaag zijn, is alleen omdat de Here Jezus in 1517, 1834, 1886, 1944, 1969 en 2003 door zijn genade ons bij zijn Woord heeft bewaard. Daar moeten we dan ook veel met onze kinderen over spreken.

We leven in een a-historische tijd. Wat vroeger gebeurde, is niet belangrijk, zegt men dan. We hebben met het heden te maken. De Here spreekt anders in Ps. 78. "Hetgeen wij gehoord hebben en weten, en onze vaders ons verteld hebben, dat willen wij voor hun kinderen niet verhehlen Wij willen vertellen aan het volgende geslacht de roemrijke daden van de HERE; zijn kracht en de wonderen die Hij gedaan heeft."

De Psalm noemt het zelfs een gebod van God, dit aan de kinderen te leren, "opdat het volgende geslacht die zou kennen en ze weer zou vertellen aan hun kinderen." Waarom? Wel opdat ook de klein - en achterkleinkinderen hun vertrouwen op God zullen stellen en niet worden gelijk hun vaders een weerbarstig en weerspannig geslacht.

De HERE vindt het doorgeven van zijn daden in het verleden van het allergrootste belang. Een middel waardoor Hij tot in de geslachten zijn kerk bewaart!

Zorg er dus voor dat ze het te weten komen, broeders en zusters. En zeggen jullie niet, jongelui: Wat heb je daar nu aan. O, we hebben best respect voor die gelovigen in de 16e eeuw en voor de Afgescheidenen in de vorige eeuw. We hebben ook waardering voor wat onze vaders presteerden in de Vrijmakingstijd. Maar we passen er voor hun rijpe vruchten te eten. We willen zelf zaaien en dan eten.

Als je zo spreekt, maak je je niet alleen van je voorouders los, maar ook van wat de Here in hun leven wilde werken. En dan zegt Hij: Pas maar op dat je straks niet weerspannig wordt. Ook door de kerkgeschiedenis wil Hij je bij het geloof bewaren. En daarmee voor het eeuwige leven in de gemeente van de uitverkorenen!

3. Dat is het derde: De toekomst van de kerk.

Ja, want ook dat heeft de Here beloofd. Bijvoorbeeld in Joh. 10: "Ik geef hun eeuwig leven en zij zullen voorzeker niet verloren gaan in eeuwigheid. En niemand zal hen uit mijn hand roven."

Nee, dat is niet dat we een veilig leventje krijgen. Wie Mij volgt, zegt de Here, moet zijn kruis opnemen. Maar we hebben wel de belofte dat zelfs de poorten van het dodenrijk zijn gemeente niet kunnen overweldigen.

We moeten rekenen met die poorten. Het volgen van Christus kan ons op de dood komen

te staan. En op smaad en verdrukking. Maar Hij houdt zijn kerk in stand. Zelfs tegen het woeden in van de hele wereld! Daardoor kunnen we belijden, wij ouderen, maar ook jullie, jongens en meisjes: "Ik geloof dat ik van die kerk een levend lid ben en eeuwig zal blijven."

Dat is niet een kreet. Nee, dat is de taal van het geloof. Dat zeker weet: Mijn Herder zal niet slapen al zijt gij nu verstrooid. Dan steek ik het hoofd omhoog. Ik zal de eerkroon dragen. Door Hem, door Hem alleen om het eeuwig welbehagen!

Zo belijden we dit 'eeuwig blijven'. Dat is geen zelfroem: Ik red het wel. Nee, Hij redt het. Hij zal zijn werk voleindigen. Dat is onze troost, als wij achter Hem blijven, doordat zijn woorden in ons blijven.

Want dat hebt u wel begrepen, en jullie, dat het daarom gaat. Zoals de Here Jezus zijn kerk roept door zijn Geest en Woord, zo houdt Hij haar ook in stand door zijn Geest en Woord. Zo maakt Hij van haar een reine bruid, die Hij straks aan Vader presenteren kan: Voor het bruiloftsfeest!

Amen.